eZine

ofModern Texts in Translation

Nr 212 **27 noiembrie 2020**

Bloodaxe Poet

Leanne O'Sullivan

Poeme şi interviu, traduse în limba română de absolventa MTTLC

Andreea Panțîru

MTTLC—Masteratul pentru Traducerea Textului Literar Contemporan
Universitatea din Bucureşti

ISSN 1842-9149

© **Mttlc** http://revista.mttlc.ro/

Director: **Lidia Vianu**

Redactor: **Silvia Petrescu**

Corectură: **Silvia Petrescu**

Postare şi publicitate: **Cristian Vîjea**

Pentru sugestii: lidia.vianu@g.unibuc.ro

Poeme și interviu
cu poeta

Leanne O'Sullivan

traduse în limba română de
absolventa MTTLC

Andreea Panțîru

Cuprins

Poezie p. 4
Pești p. 5
Tulburare desăvârșită p. 6
O frumusețe p. 8
Ritual de inițiere p. 10
Fructul p. 11
O rugăciune spusă în iarna aceea p. 12
Foamea p. 14
Pentru fratele meu p. 16
Doliu p. 18
O hartă a lumii p. 19
Camarade p. 20
(pentru Susan)
După ureche p. 21
Trecutul p. 22
De data asta p. 23
Terapeutul p. 24
Așteptându-mi hainele p. 26
Promisiune p. 28
Povestitoare p. 29
(pentru Michelle Power)
Alun p. 30
Așteptarea p. 31
Răsărit p. 32
Un colet p. 34
Tradițiile casei p. 36
(după Michael Longley)
Dulapuri de epocă p. 38
Cântec p. 39
Argos p. 40
Brigie p. 41
Luminile din New York p. 42
Nivelul mării p. 44

Adăpost p. 45
Fraoch p. 47
Vrabie p. 48
Cailleach către erou p. 49
Fulger p. 51
O iesle p. 52
Rugăciune p. 54
Cailleach către văduvă p. 55
(după Lucille Clifton)
Acum unde suntem, iubirea mea?... p. 56
Eumnestes p. 57
Poezie de dimineață p. 59
Când cuvintele p. 60
Vulpe p. 61
(din *Grădina*)
Mes Aynak p. 62
(*pentru Qadir Temori*)
„iar acum mă rog și pentru Mes Aynak"
Tunet p. 63
Oisín p. 64
Vulpe p. 65
Cailleach către văduvă p. 66
Elegie pentru arctic p. 67
Bilet p. 68

4

Poezie

Niciodată nu găsesc ceva de scris când vii, când mă
înșfaci cu a ta limbă de șopârlă și te-nfășori pe
mine de parc-aș fi un fus. Vag precum metaforele
tachinezi, târându-ți umbrele după tine la fel
ca norii ce plutesc, lepădând pui de vocale după
asemănarea ta diafană. Niciodată nu vei ajunge la desăvârșire
iar cât timp ești pe jumătate concepută, eu nu voi dormi.

În cerneală îți pun fructele la păstrare;
poate că ești o profeție,
o verbalizare a nemărginirii,
vreun Dumnezeu, ori vreo altă Minervă supurând
ca un secret în rândurile nescrise.
Au trecut ani de când mă tot spetesc să storc
cel mai roșu sânge din gâtlejul tău
și tot nu sunt mai înțeleaptă.

5

Pești

Prietena mea mânuiește creionul roz
cu aceeași neîndemânare grosolană ca atunci
când își leagănă păpușa să adoarmă,
ca și când ar vrea să scoată ce e mai bun din batonul
acela de ceară, până la ultima fărâmă. Deghizează
peștele într-un roz luminos, o ceară ce
nu se poate mânca și nu se poate arde.

Hârtia se umflă ca o bășică urâtă.
Era un pește splendid, cu o rază de lună
în pupilă, membrana groasă și neagră, puțin
despicată la aripioară. Lustruiesc conturul
desenului meu cu degetul.
Peștii sunt argintii, spun eu.
Creionul ei roz încetinește ca o
locomotivă la frânare. Își ridică obrazul
din mâna fierbinte, mă privește
și spune, am șapte ani. Și peștii sunt roz.

Mâncăm niște ciocolată, eu îi dau
niște gumă de mestecat. După ce iese afară,
iau ceara roz, mă las cu toată greutatea
într-un cot și în ceară,
topind regula și privind
cu gura ușor întredeschisă cum
peștele roz-argintiu urlă.

6

Tulburare desăvârșită

Pe insula asta se răspândește o boală.
Câmpurile sunt deja întunecate și pustii,
alimentele putrezesc pe la porți.
Eu vin cu lumânarea mea slabă și harta ștearsă.

Nu am leac, ci doar nevoie. Când fiecare semn
prevestește sfârșitul unei vieți,
când, în ziua cea mai liniștită, o privire goală fură
zâmbetul cel mai luminos, eu nu am leac.

O vânzătoare plină de zel îi spune fetiței de zece ani
că blugii ei slăbesc. Mamele spun mănâncă.
Mamele întreabă care e problema. Doctorii
spun mănâncă. Doctorii spun că nu e nici o problemă.

Dar rușinea acestei infecții – atunci când ne aruncăm
ochii spre iad, re-inventând frumusețea
cu aplauze demente la pierderea încă unui kilogram,
își ascunde obrajii roșii în mâinile noastre.

Poate că această luptă se va termina la fel ca altele –
smulgând mame de lângă fiice, tați
de lângă mame, sângele din carne,
ucigându-ne odată cu ucigașii

și lăsând drumurile cele mai sigure în paragină.
Boala infectează un gând sau un gol,
naște ură în sânge nevinovat.
Tinerii și bătrânii mor împreună.

Nu e un mit sau o poveste negru pe alb.
E chipul meu în fiica ta, privirea mea absentă
în ochii soțului tău, mâna mea în mâna ta,

strângând tare și spunând: Nu întoarce capul.

8

O frumusețe

O văd de pe culoarele de supermarket,
pe holurile școlilor, de la ferestrele de bucătărie
cum se mișcă, numai os și dinți, șoldurile-i fac cu ochiul
și coastele-i zâmbesc; ochii-i sunt niște perdele,
se mișcă orbește prin întuneric, în cerc.

Dulce deșertăciune, femeile plutesc către ea
ca purtate de vânt, iubind oasele mai mult decât foamea.
Cum ai dat jos atâta? Mâini splendide ca de safir,
inima ce bate ca pantofii unui dansator de step –
ce bine arăți! și tot mai slabă, o fiică,

o soră, o savantă; Nu e ea acolo.
Acolo sunt cuvinte care putrezesc. Frumusețe,
ori vreun alt cuvânt venerabil le stă pe limbă
ca un heruvim. Femei în rochii scurte și costume
dau drumul din brațe cărților și copiilor ca să adore.

Multe femei cântă; frumusețe moale ca părul mătăsos,
frumusețe luminoasă ca osul, ochii morți ca de sticlă.
Guri ce se deschid și nu spun nimic.
Sunt femei, mame, călugărițe,
buhăite de foamea lor, îngrășate de vreo vină.

Devenim sculptori. Iubirea ia forma frumuseții.
Mulți spun că un schelet demn de a fi venerat
ca o zeiță e frumos; sau mai rău,
o foame care te învață despre putere.
Privim; ea dispare. De o perfecțiune brutală

Sângele i se scurge din chip. Se prăbușește
și toată lumea se adună la descompunere.
Ea moare, frumusețea se destramă. Îi spunem

da, da, ești un cadavru frumos,
Felicitați, felicitați.

10

Ritual de inițiere

Îmi place să-mi azvârl trupul în ocean,
alunecând peste ponton. De parcă un zeu
m-ar fi lăsat să cad, sunt prinsă
și salvată de fântâna asta adâncă, pură,
de viață nouă, murmurul ei profund mă-nvăluie
și pătrunde în mine ca sperma la ovul.

De la mal pot vedea doar erupția,
mareea care se deschide și înghite
ca un mare cioc. Înot cu putere,
ca și când ceva s-ar zămisli
și eu aș fi în centru;
încă nu respir, dar trăiesc.

Uneori îmi e teamă să deschid ochii,
de sare și de cadența ce o simt în jurul meu
ca un mușchi când încerc să înaintez.
Însuși oceanul mi se pare o carne
în miezul căreia bate
gingașul psalm al inimii,

de parcă pământul ar fi o celulă,
iar eu, viața din elemente
ce răzbate spre suprafață
pe la fund, zgâriind cu
unghiile baza unui miracol
când ucigașii se nasc.

11

Fructul

În nopțile lungi și lenețe cu ploaie de vară
stau la birou zămislind poezii,
vărsându-le pe pagină ca laptele de sân.
Jumătate de bidon de suc de portocale vechi
stă de veghe ca un soldat pe masă,
e acolo de atâta timp încât nici nu
îmi mai aduc aminte când mi-a trebuit.
Când mă gândesc că e timpul să îl arunc
îl aud bolborosind, apoi văd coloniile
de mucegai, niște sfere în lumina soarelui,
bule care se ridică la suprafață ca
o floare către lumină și pulpa
înotând ca ovulele prin miezul cald.
Spuma respiră regulat, eu stau la birou
cu o seriozitate stupidă, umană, privind
rămășițele acelui fluid, sucul învechit făcut
din fruct, fructul, nedorit, ce prosperă.

12

O rugăciune spusă în iarna aceea

Împletindu-și degetele prin
rozariu, o măicuță le-a spus
pacienților că nebănuite sunt
căile Domnului.

Domnul a bătut căile din noi
ca un maniac, pe după stâlpi,
pe după uși și cruci
ce i-au justificat voința.

Domnul a crescut lângă mine,
un strașnic pom cu crengile ridicate
ca și când ar fi vrut să atingă
ceva ceresc.

Toată toamna pomul
și-a lepădat frunzele și a stat
de veghe în afara salonului cu un scop
ascuns. Treceam pe lângă el în drum

spre capelă și undeva
în sinea mea știam că a crede
înseamnă a vedea, că forța pământului
va hrăni soldatul meu mort,

îl va lua de o creangă și îl va trage
către mine. Nu-mi amintesc prea multe
din iarna aceea, până la venirea
primăverii. Sub ochii mei

pomul și-a înălțat slăvile în aerul cald, lichid,
radiant și plin de frunze, cu brațele întinse
ca ale unui profet și mâinile

pline de fructe, mărturie a acestui pământ.

14

Foamea

De-aș putea omorî
un lucru
din trupul meu,
asta aș omorî:
o foame năprasnică din
mine, ce mă străbate ca ritmul
unui cântec al cărui nume l-am uitat,
până când foamea devine propria-și călăuză
în noapte.
Și mă înec în ea,
mă adâncesc într-o
tăcere seculară,
ascultând cuvintele
ce-mi zboară pe lângă urechi ca vântul – și se face zi, apoi seară,
apoi zi din nou.
Uit că am un nume sau chiar că
m-aș fi născut.
Privind
în jos
spre nasul meu,
de la stânga la dreapta, îmi zboară
gândul la posibilitatea să nu exist deloc,
soarele și luna trec
prin fața ochilor mei ca halucinațiile unui schizofrenic.
Nu
îmi aud trupul
când mă părăsește,
mintea mea, buzele mele.
Privesc prin ochii mei
ca printr-un caleidoscop,
urmărind cum brațele adună
toți iubiții mei în ele,
târându-i peste graniță

unde aerul e închis și rece, iar
gheața,
ca focul,
arde
și flacăra cea mai uscată.
Acestea sunt săruturile
ce rămân pe gura mea ca o cicatrice.
Și de-aș putea să mă împac
cu ideea asta – de-aș putea da
un lucru de-al meu
ca să pot fi
îmblânzită
atunci
eu
asta
aș da.

16

Pentru fratele meu

Iar suntem aici în camera mea la două dimineața
după o cântare într-un local; tu întins pe podea
cu palmele goale în lipsa chitării,
eu pe pat, turnând țigări
în mine. Tu spui că o să mă omoare;
eu spun, nu mă dau dusă de pe lumea asta.

Suntem zei deja, nemuritori și îmbătați,
luând viața în piept. Vorbim mult despre viață,
mai ales în astfel de seri de vineri când ție
ți s-au urcat la cap muzica și aplauzele,
iar mie mândria, când totul pare bine și frumos.

Cu ochii lipiți unul de celălalt, vorbim
în noaptea boltită ca un pântec deasupra noastră.
Suntem feriți în clipa asta, când lumea
doarme și putem să ne plângem de ea.
În seara asta îmi spui că îți place mult
să stai de vorbă cu mine. Asta-i un trai

de zeu; frate și soră îngemănați
ca-n burta mamei, înainte ca lumina
să o despice și noi să ne răsucim, separați,
înainte de-a desluși ce era al meu
și ce era al tău. Avem iarăși

o nouă carne, o lumină stranie ne zămislește
și iar ești tu primul lucru pe care îl văd.
Câteodată plângem după adolescența noastră
și ne așezăm unul lângă altul ca și cum am
încerca să fugim de ea apropiindu-ne.

Privesc în ochii tăi ca de mătase, mă văd pe mine

17

în tine, te văd pe tine în mine, același sânge.
Tu îmi stingi țigara, mă iei în brațe
și spui, O să te omoare chestiile astea.
Eu îți dau ție, tu iei de la mine,
tu mă ții, dar eu te sprijin.

18

Doliu

Stau la marginea apei;
ce satisfacție îi oferă

fluxul și refluxul,
să tânjească după țărmul pierdut,

dar să-l ofere tot mereu
malului crestat de furtuni,

moștenind pentru truda sa
o sticlă de bere goală,

ceva lemne refuzate de valuri,
redevențe ale strădaniei sale.

Noi tot vom merge la ea,
deși e definiția

nebuniei totale să stărui
asupra indiferenței din trecut.

Unii au oceane
de cunoaștere ce le hrănesc

lacrimile, dar nici măcar un pahar
care să le justifice bucuria.

Asta nu-i o noapte în care să te-adâncești,
nici o lume în voia căreia să te lași.

19

O hartă a lumii

Îmi amintesc de o femeie care stătea
ore în șir în sala cu televizor, privind
de la geam trecerea zilelor și a nopților,
cu brațul îndoit atârnat pe pervaz
ca și când ar fi mers cu mașina
cu mare viteză. Odată, după ce mi s-a
interzis să merg pe iarbă,
am stat lângă ea într-un loc cu soare
să-mi povestească ce mult iubise
să simtă șalul de mătase din grădina de-acasă
sub picioarele goale, când se plimba noaptea.
Apoi mi-a luat mâna într-a ei cum
ai atinge o floare și încet
a trasat cu degetul fiecare linie a vieții mele,
degetele ei au urcat ca sângele
prin vene către depresiunile iubirii
din mâna mea. Am simțit că prind viață
la atingerea ei, ca și când continentele din
mine se apropiau, cu miezul fluid,
abundent de magmă. Mâna mea,
un peisaj al lumii; am mers prin el,
am mângâiat harta care îmi părea
naștere, moarte, rai pe pământ,
căldura din iad, liniile albastre
ca niște labirinturi sub o vale de carne.
Eram oceanul orbitând țărmul,
un om aproape de înec sărutând pământul,
învăluit de mirosul acela straniu al aerului.
Cum să mă mișc, nu eram sigură, picioarele mele
se întindeau ca rădăcinile pe pământ.
M-am aplecat să sărut ochii acestei femei
și m-am ridicat, făcând primul pas spre
ceva ce va dăinui după mine.

20

Camarade
(pentru Susan)

Salvatoare a inimii mele,
prietenă cea mai bună, auzi-mi vocea
în ciuda distanței ce copleșește
și a șovăirii tale între instinct și știință.

Dă voie amintirii să primeze în fața minții, a materiei,
crede că putem parcurge orice distanță,
crede că te pot prinde de mâini
și atunci când ele nu știu spre ce să se-ntindă.

Amintește-ți cum ochii au făcut punte între suflete.
Amintește-ți puntea
ce-a legat zilele îndurate de noi.

21

După ureche

Mereu se auzea un pian, un sunet,
nu ca tunetul rock sau metal,
ci blând, ca adierea unui imn.
Bunica-mi spusese că notele
se descifrează după ureche. După ani de lecții
ai interpretat clasicii pentru profesori
cu degetele subțiri, silitoare,
apoi ai pus bine certificatele,
textele și partiturile, absolvind
cu onoruri. Totuși în fiecare zi de-atunci
o nouă melodie neînvățată te-a mișcat,
așa cum soarele mângâie golful,
pulsul ritmic al anilor a bătut în sincron cu
pașii tăi și te-ai întors
la clapele negre și albe de fildeș să te-înveți
ceea ce nu poate fi predat, ca un băiat
nutrind iubire după ce a fost avertizat în privința ei.
Încet și fără greș, au curs din tine,
nu note, ci mișcări, neîntrerupta
pulsație a celor patruzeci de ani de practică.
Aud pledoaria pe care o faci cu spatele drept,
mâinile asprite de vârstă, fața exaltată
și muzica inspirând, expirând
cântecul nesfârșit al absolvirii.

22

Trecutul

Îl privesc acum ca pe oamenii
ai căror nume nu mi-l mai amintesc.
Oamenii pe care îi știam în acel trecut
sunt schelete. Se varsă ca laptele
dintr-o cameră în alta, în vreo casă de nepomenit.
Nici măcar acum nu mi-i amintesc bine.
Cunosc parcelele goale pe care și le-au pregătit
și epitafurile de pe pietrele de mormânt.
Dar amintirile au un vocabular ciudat,
ca vechile piese englezești studiate
la școală din care niciodată n-am înțeles nimic
în afară de virgulă, punct, exclamație,
gustul pe care ți-l lasă în gură emoția.
Uneori mă întorc în casa aceea neluminată
unde oasele și coastele se adună
să se holbeze. Inimile lor au evadat
din închisorile acelea mucegăite. Văd,
prin întunericul muiat în calciu,
camera goală, măsuțele de cafea din perete
în perete, labirinturile amețite dintre ele,
uși greoaie care se deschid brusc ca o răsuflare.
Dar nu există suflu în obârșia asta,
aici nu pomenim de viață, doar zâmbim
maniacal, lăsând ușile deschise,
cada curgând, dulapurile
goale, pierind în amintirea
sângelui cald. Iar boala,
oricare i-ar fi otrava, a fost cineva iubit.

23

De data asta

Stând pe jos în fața barului,
capul îi aluneca din strânsoarea
mâinilor bete. I-am dat părul
la o parte ca să poată vărsa a nopții
amărăciuni, căinându-se că asta e
noaptea cea mai urâtă, că viața e un iad.

Am văzut că mâinile i se înmoaie,
că mintea nu mai reușește să susțină corpul
și cum corpul pedepsește mintea,
o sferă nesfârșită. Nu puteam să-mi iau ochii
de la ea, un copil ce dispare
într-o baltă de bere și vomă pe asfalt.

Când am ajuns acasă mi-am șters
machiajul de prost gust, roșul-sângeriu
de pe buze și deodată m-am văzut
în oglindă, demascată, cu ochii căscați
fără pelerina creionului negru.
Am văzut un chip la fel de palid ca
atunci când eram copil.

Mă uitam la fata asta ca și cum
am fi fost două ființe diferite care se țin
de chiuvetă. Părea că plutește spre mine
în timp ce oglinda dispare. Privind-o
cum se apropie, i-am văzut fragilitatea,
cât de ușor ar fi putut să cadă în alergarea ei
cu mâinile întinse și o inocență înverșunată în ochi.
Copilă, n-o să-ți mai fac rău niciodată.

24

Terapeutul

Fără să atingă, pare că mă ține
într-o strânsoare blândă, încolăcindu-se,
lăsându-mi răni pe care nu le pot localiza

Iubirea asta era de neclintit, dar în ultima vreme am
surprins-o mișcând și movul ei vinețiu revărsându-se
pe corpul meu așa cum expiră oceanul
când ajungi la marginea unei stânci.

Mereu l-am simțit că se ține de mine –
nu de trup, ci de suflet, acel gingaș gâtlej vinețiu
care se hrănește. În camera asta mă pătrunde iubirea
și parcă propriul meu suflet mă învăluie,

cum se învelește o pasăre cu aripile.
Când propriul suflet se deschide către mine,
mă gândesc la nopțile în care mă furișam
în pat lângă ai mei și o furtună
galopa sălbatic în jurul nostru.

Se lipeau de trupul meu ca și cum
aș fi fost septul în jurul căruia
bate inima și mi se părea
că sunt concepută din nou

în negura aurie a pielii. Iar acum
nu vreau ca acele brațe să fie ale părinților.
Nu vreau o piele fragilă de copil
sau o mână care nu poate apuca o alta.

Vreau o lume stranie și nouă –
să fiu pusă în brațele
altcuiva, ochii mei să se deschidă
cu încredere în iubire,

cu ea să se trezească sufletul meu.

26

Așteptânu-mi hainele

În ziua-n care doctorii și asistentele țin
interviurile săptămânale cu pacienții, eu
îmi aștept rândul la cabinet sprijinită de perete,
cu genunchii adunați sub bărbie, jucându-mă

cu poala halatului meu alb de spital.
Mi-au luat tot ceea ce au crezut
că trebuie luat – hainele, cărțile,
muzica, de parcă să mă dezbrace de ele

ar fi parte din tratament, ca și cum ai scoate
din teacă o lamă care a măcelărit.
Au spus, Așteaptă câteva zile și dacă ești cuminte
îți dăm lucrurile înapoi. Îmi luaseră

jurnalul, cuvântul meu întrupat, și mă gândesc
la doctorii aceia cunoscându-mi goliciunea,
ținându-mă de șira spinării, cu două degete
la ceafă, cum ai ține un nou-născut,

scoțându-mi sufletul dintre coaste
și răsfoind paginile gândurilor mele,
de parcă mi-ar citi în palme
și numele meu sub ele ca o confesiune,

posedând această fată, revendicând această lume
de întuneric și de lumină și de moarte
și de naștere. Zace în mâinile lor ca o linie a vieții
și simt cum mă desfac sau mă destram.

Ei îmi aud vocea în timp ce citesc
și se-ntreabă, Cine e fata asta care vorbește?
Eu știu sfârșitul, le spune ea.

27

Este ultimul rând, în același timp sursă și încheiere.

E acel lucru căruia-i cântă oceanele, mișcarea soarelui,
un punct de plecare pentru cartograf.
Dincolo de ușă nu se spune nimic.
Precum visele, hainele mele ies din cutiile lor.

28

Promisiune

Sunetul gri al ploii pe acoperiș,
sunet și lumină se despică pe pielea mea
ca și cum aș fi lovită cu bucăți de cremene; pregătesc
un loc pentru tine, curăț pereții,
suprafețele de lucru, fac loc în camerele largi,
în cele înguste, înmulțesc la doi toate cele de trebuință.
Trandafirii pe care i-am descoperit crescând lângă pod
i-am răsfirat pe perna ta; deși timpul și iubirea
se învârt ca doi dansatori, cu timpul nu voi putea
să mai deosebesc numele tău de al meu, să separ
glasul tău de glasul meu în casa asta.
Dragostea mea, stau la masă, așteptând.
Când vii acasă mâinile mele tremură
ca ploaia când se sparge de valurile noduroase.

29

Povestitoare
(pentru Michelle Power)

Seara târziu, o femeie cară spre casă
turbă pătată de verdele închis al tulpinilor
câmpului, de goliciunea brună a dealurilor.

Vitele se foiesc somnoroase în grajdurile de piatră,
mirosul lor cald-lăptos îi e țesut în haine.
Oamenii se pregătesc, istovind orele

și împletitura de drumuri lăturalnice
până ce gardurile vii se înalță
ca niște stafii pe fundalul nopții.

În vârful unui deal se vede
o lumină între anini,
o mică torță răsărită din pământ.

Femeia se apleacă peste focul ei
cu mâinile întinse și urzicăturile i se retrag
de pe brațele ce împrăștie

turba fărâmițată deasupra flăcărilor;
pârjolită de vânt, o ridicare de cazma,
repetă în șoaptă, *cuvintele mele, cuvintele mele*,

iar trupurile lor ce aduc alinare se înalță din foc.

30

Alun

Am văzut copacul ce crește în mine
de la glezne în sus, încingându-mi
ca un brâu pântecul împământat.

Toată frumusețea i-a înflorit în pielea mea,
scuturându-se ca niște creaturi marine
azvârlite din ocean.

De ce mi s-au dat această piele și acest sânge,
cald și uman, până când bate vântul
și simt un vârtej de frunze pe limbă?

Raze ca de aur și mătase albă
cad printre oasele și ochii imenși.
Îmi scutur polenul din cap

și aud cum ciorile strigă din îmbrățișarea
crengilor. Își înalță ciocurile
iar și iar. Întunericul e și el acolo.

Sunt îngropată în el până la brâu, încerc
să mă smulg din pământ, din țărâna însetată,
înălțându-mă din ea cu tot cu ospățul meu verde

31

Așteptarea

În zare văd creste de valuri de foc,
soarele coboară să soarbă din
propria expansiune de lumină –
lumină, roz ca o coajă de ou, lunecă ușor
peste valuri, despletirea nopții.
Apa a spart lumina
în bucăți ce se joacă în palmele mele.
Ciobul acesta superb mi-a luat ochii,
iar mareele răsucesc pietrele întruna.
Doar marea, suflul ei tivit cu lumină,
scoate frigul din mine ca dintr-un os.

32

Răsărit

Nu m-am trezit decât pentru unul.
Către istoria ce mi-a dat

numele, îmi închid ochii.
Toate lunile cerului din mine respiră

roua din pieptul lui.
Lumea e acum lumină,

nima mea la gura lui,
mâna lui la inima mea.

Cânt în fața acestor altare
un psalm din venele vii

ale inimii și ale gândului,
ale zorilor și ale anotimpului.

Devin o baladă de lumină,
acele rugăciuni răsună în mine.

Mă desfac și mă desfășor,
înălțându-mă odată cu soarele.

Niciodată gura mea
nu s-a mai mișcat astfel.

Când închid ochii să-l sărut
el este centrul –

singura viziune palpabilă
și sonoră –

umbre savuroase,
guri pline de lumină,

un suflu din adâncul meu
sfârșind sfârșitul vieții mele.

34

Un colet

Uneori după împrăștierea plicurilor
sălta câte un colet din mașina poștei
și îl căra acasă la mama, iar noi
stăteam pe-aproape imaginându-ne
ce ascunde fundul unsuros și negru cu ochii
nerăbdători ațintiți spre masa pe care îl lăsase.
Mirosea a căldură și a vergeturile
hârtiei maronii uzate pe deasupra cartonului,
marginile-i se lățeau de cât sortam
și scotoceam, silabisind numele de cariocă
și distanțele păstrate până ce marginile
lipite cu bandă adezivă începeau să cedeze.
*
Oakside, șaptezeci și șapte, Long Island.
Timbrele pe care le tăia mama erau puse bine
într-un borcan în timp ce noi goleam cutia,
aranjam hainele în grămezi pe podea,
numai vorbărie și bombăneală când
începea parada lentă înainte și-napoi
în noile rochițe și cămăși.
Odată ce totul fusese admirat și socotit,
le atârnam de galeria draperiilor
de părea că o mică procesiune
se întorsese acasă și se adunase acolo
să respire îmbâcseală și aer liber.
*
Albastru oceanic, unduitor,
turcoaz tivit cu cireșiu
și o platcă rotundă
îmbodobind elegant gâtul.

35

O rochie de gabardină care
se arunca undeva sub genunchi
foșnea și flutura
la prima ei plimabare pe câmpuri.
Mi-am imaginat tremurul
unui motor bătând încă în ploală,
trafic trecând prin iarbă,
tunet între nori.

36

Tradițiile casei
(după Michael Longley)

Bănuți sub casă nouă

Înainte să mai așezi vreo piatră,
caută-te-n buzunar de bănuți de argint
și îngroapă-i la colțurile temeliei,

să fie o sclipire-n bezna acelui gol,
numai bună de schimbat pe noroc în bani,
lumină la ușă, un bănuț pe limbă.

Un leac

De cauți un leac, fă călătoria asta
la apele de graniță dintre două țări
și odată ce-ai pus piciorul dincolo de ușă,

să nu vorbești nici cu om, nici cu preot ori papă,
doar stăruie pe drumul spre culmea fluxului,
roagă-te, roagă-te, roagă-te și umpleți sticla să iei acasă.

O casă pe un drum vechi

Când am clădit pe coasta dealului,
pe o cărare veche și am plâns
în pat toată noaptea –

            îți aduci aminte –

acea lungă paradă de voci
de dincolo de ușă și acel drum
neumblat pe lumină.

37

Turbă aprinsă

Pentru noroc, aprinde o bucată de turbă
în afara casei noi și urmează
flăcările soarelui pe înserat,

pe coasta dealului să-ți afumi mâinile și chipul
ca nectarul ierbii negre și-al țărânei
să-ți fie primii oaspeți la ușă.

38

Dulapuri de epocă

Deci de asta voi avea parte după nuntă –
ieșiri nocturne la scotocit prin pubele după vechituri,
drumul lung și transpirat înapoi, ca și când
am fi ademenit și târât acasă un corp somnambul
și l-am fi instalat din nou în camerele noastre.

Ori altul pe care l-ai văzul în fundul unui magazin
ce și-a găsit singur cumpărătorul și te-a convins.
Ai spus că lustrul lui e ca și cum ai privi
pe fundul apei, dincolo de lemnul vechi,
un cer de plop sau înfloritura nucului.

Și ce să fac eu cu o asemenea moștenire?
Când tu nu vei mai fi și eu rămân să mă întreb
ce anume să păstrez din iubire, pomi și umbre,
îmi imaginez că nu voi uimită să găsesc
o lume statornică între lucrurile tale.

39

Cântec

Ca printr-o gaură din podeaua
unui vis deslușeam pașii ei
pe scări din oră în oră, apoi
nemișcare pe palier, doar suflul ei slab
și flămând de al meu suflu slab.
Afară, iarba sclipea în lumina lunii,
cântecul păsărilor împodobea aerul dimineții
și în toate clipele cele mai cumplite ale bolii
am auzit-o apropiindu-se de ușa mea,
pașii din ce în ce mai apăsați pe hol,
fiecare revenire mai sonoră și mai dornică
în ciuda întunericului tot mai abrupt și umflat,
ca un refren vesel ce cântă venirea zilei
și continuă până îi cântă din nou plecarea.

40

Argos

Dimineața întreagă a așteptat lângă grajdul vitelor,
țopăind după rândunele ce plonjau de pe grinzi
și muștele adunate pe grămezile de băligar.

Pierderea asta anume îmi aduce aminte de Argos
care și-a așteptat stăpânul mai bine de o viață,
măsurând timpul în furtuni de zăpadă, silozuri

vechi utilaje înlocuite de altele mai noi –
deci când tractorul tatălui meu a apărut în sfârșit
în drum, ea a știut, l-a auzit cum huruie

și scuipă mai clar și mai firesc decât orice altceva,
în adâncul pieptului ei, și s-a repezit în trafic
să își arunce trupul în fața lui, de bucurie

41

Brigie

Când zâmbești prin somn
îmi zboară gândul la șoaptele
cozii de focă pe deasupra valurilor
înainte să lunece înapoi în adâncuri.

42

Luminile din New York

Sunt șase ani de la înmormântarea lui.
Ne-am pus haine și mănuși negre

și am stat la buza mormântului său,
așteptând să dispară.

În seara dinainte aflasem că
în copilărie obișnuia să stea

pe acel cnocán[1] din apropierea casei sale
și să-și imagineze luminile din New York

cum pâlpâie ca lumânările
în zarea adâncă de câteva mile

Am ieșit din casa lui
și am mers spre același petic de iarbă

pe care stătea cu desăvârșitele lui
membre încrucișate ca să mediteze

Am mijit ochii să-i văd chipul.
Zarea ardea în noapte

ca și cum acoperișul pământului
s-ar fi prăbușit și am visat

cum se apleacă trupul lui, ca un vânător
care își gândește traseul pe întuneric.

Când în sfârșit l-am atins, pielea lui
era moale de parcă îi simțeam spiritul prin piele.

[1] (din irlandeză) colină

43

Am întins mâna. El a rămas calm
și tăcut, construindu-și orașul de lumini.

Am auzit cum în casă se făceau încet
pregătirile, cum se ridica viața din sat,

vântul ce înșiruia pe cer
gânduri de nespus.

Cu blândețe, mi-am lipit palmele de pământ.
Întunecat pe fondul grânelor palide, în umbra

unui munte, în ajunul înmormântării sale,
la amurg, acolo l-am văzut.

44

Nivelul mării

Am știut mereu
că se sapă
la fundul mării,
pe sub marele pântec

al lumii –
uneori auzeam
din depărtare
de dincolo de chei

ciocănitul
inconsolabil
al muncitorilor
osificându-se printre valuri;

încărcătura
din lopeți
le plutește pe deasupra capului
în lumina lumânărilor

spre semilună
sau stele de mare,
unde eu mă zbat
prin apa tulbure,

iar picioarele mele
târăsc după ele nori
de prundiș și minereu
pentru șaitrocurile lor.

45

Adăpost

Pe când începeau să construiască o țară
câțiva dintre bărbați au venit să se ascundă
într-o casă în care stătea o familie si de la etaj
asculta un copil. L-au învățat ce să spună dacă

îl întreba cineva. Spune că n-am fost aici.
Spune că în casă nu stă decât o familie.
Noaptea băiatul se duse în camera
în care erau ascunse lucrurile lor.

Pipăi pânza și umezeala mucegaiului de pe
baretele deformate. Atinse cu degetele
hârtii și monede, apoi ridică revolverul,
simțind răceala și greutatea lui în mâinile sale.

Apoi nu mai simți nimic. Sângele se târî încet
și negru de-a lungul scândurilor din podea,
pe sub ele, camera se cutremură, apoi încremeni,
atârnând parcă pentru o clipă în noapte.

Când l-au găsit, l-au curățat,
i-au spălat chipul grabnic și cu blândețe,
iar mama sa l-a înfășurat într-o pătură și l-a dus
afară să-l îngroape într-un colț al fermei.

I-au adunat lucrurile de prin casă
și au făcut din nou focul în bucătărie
ca să-i ardă hainele, pantofii, toate
urmele mici și stângace ale unui copil.

Apoi, în întunericul rece bocnă, tatăl
a plecat să caute doctorul și preotul
să îi anunțe de cele întâmplate și să-i

46

învețe ce să spună dacă îi întreba cineva.

Spuneți că n-a fost niciun copil.
Spuneți că ei n-au fost acolo.
Spuneți că n-a existat nicio casă,
ori vreun semn că acolo ar fi stat o familie.

N-a existat niciodată o hartă care să te conducă
sau să te scoată din locul acela cunoscut ori imaginat
în care orzul sălbatic și măzărichea neagră la rădăcini
s-au răsucit iar și iar cu pământul vechi și-au dispărut.

47

Fraoch

Dotháet do thuidecht assind usci íarum...

Atunci Fraoch dădu să iasă din apă –
Să nu ieși, spuse Ailill, până nu-mi aduci o crenguță
din scorușul acela de dincolo de râu,
frumoase și rumene mi se par fructele lui.
Așa că Fraoch s-a dus să rupă o crenguță din copac
și să o ia cu el înapoi pe malul celălalt al apei.
Apoi, Findabair își aminti, spunând
că nicicând nu mai văzuse ceva atât de încântător,
atât de frumos precum mișcările lui Fraoch
pe apa întunecată, trupul lui atât de sprinten
și ușor, părul strălucitor și mătăsos,
ochii săi când albaștrii, când verzi, ca algele
ce se clatină încet în adâncurile tulburi – atât de grațios,
spuse ea, iubitul meu fără de povară sau cusur,
drept precum stuful, purtând între gâtlejul său
și chipul alb fructele roșii ale scorușului.

48

Vrabie

Tata spunea că cea care venea să bată
în geam la răsărit cu veșmintele maronii și
spatele drept era tatăl lui ce zburase vara
înapoi să îl ajute pe-afară unde noi nu puteam
și începea să îi facă cu ochiul și să vorbească
cu bătrânul despre ce schimbări am mai făcut,
de grajdul nou sau cum nivelase el câmpul,
fără să schițeze vreodată un zâmbet.

Azi s-a trezit din nou această amintire din
pământul primăvăratec al șopronului de muls
unde lumina se mai domolește pe după staule
și stâlpi, unde eu am auzit chemarea unui sturz
cântător, vioaie, neașteptată și familiară.
De m-am întors și aproape am început să-i răspund.

49

Cailleach către erou

– Străine, nu am nimic nou să-ți spun.
Calea către întuneric e deschisă –

zi și noapte bătrânul Donn veghează
Atlanticul adânc unde morții se adună
în peștera scobită într-o insulă de stâncă
deschisă la ambele capete ce sclipește ca aurul
când soarele străbate prin ea. Acolo păsările

ce zboară pe deasupra îi aduc hrană dulce
și toată insula e scăldată în acea esență.
Când apusul de soare-și aruncă năvodul de
lumină pe apă și pătrunde în peșteră,
atunci drumul dintre cei vii și cei morți

se deschide, până când soarele coboară iar
sub pământ și dispare. S-a înnoptat,
deși întunericul e diluat
și în vest mai pâlpâie amurgul.
O să vezi, drumul în jos e ușor –

depresiunile pământului și sinele cel mai profund,
otrăvurile, deșeurile și molozul acestei lumi
le vei înfrunta cu ușurință și,
cu toate că vei fi viu, vei fi mort,
vei avea înfățișarea morții ca toți restul

în ochii celor ce au vorbit aici în numele tău.
Dar dacă hotărăști să te-ntorci pe unde ai venit,
să te duci înapoi în lumea ta,
fă-o repede și nu lăsa nimic în urmă.
Niciodată nu e destul să te întorci o simplă umbră

dintr-o flacără, o himeră ce tânjește să vorbească.
Dar să te întorci, să simți că te zbați
și respiri convulsiv, să strigi tare și răspicat de la
mal, cu sufletul și trupul intacte, crede-mă,
asta e adevărata trudă, asta va fi munca ta.

51

Fulger

Nici vântul, nici ploaia, ci fiecare fulger ce cobora
clătinându-se din cumulus în noaptea aceea părea
să stârnească frenezia în emisferele creierului său.

Am ocrotit capul soțului meu în cuibul umed
al palmelor mele, am privit cum fiorii din ochii lui
se rotesc iar și iar ca niște mici vârtejuri, până când

tot ceea ce iubeam s-a pierdut în fulger, întuneric,
foc. Iar când anestezia a început
să-l poarte într-un cerc al liniștii

până la trecerea nopții, am lăudat tăria
și bunătatea trupului său – fiecare celulă vie
și paznic al trecerii sale m-am rugat să îl apere

și i-am dat drumul. Pe la miezul nopții sora și-a ațintit
lanterna asupra lacurilor neclintite din ochii lui,
iar eu m-am gândit la somnul lui Odiseu sub

pătura lui de frunze, chipul lui neted ca hârtia ceruită,
ferit de rafale de ploaie sau vânt, ori de căldura
arzătoare. Nici o mișcare, spuse ea. Nici o lumină.

52

O iesle

Sigur că lucrurile au mers din rău în mai rău,
furtuna mai că a spălat tot de pe fața pământului și
oamenii s-au adunat ca oile la adăpost în capelă.

Ce ciudat era să te apropii atunci de scena aceea –
pătuțul gol, magii înlemniți – și să găsești acolo
acel iepure de lut în mijlocul lor,

de parcă un zeu al primăverii ar fi ridicat sau
prăvălit, cine știe cum, o piatră din mințile noastre.
Cu lăbuțele întinse și ochii negri, rotunzi,

aducea cumva a om; un om al cărui privire
e numai blândețe, un hoț prieten multora
sau un cerșetor ce se luminează când te vede.

El își amintea întunericul adevăratului codru,
înțelegea cum pătrunde lumina printre copaci,
sunetul și somnul din refugiul deplin.

Și nu, nu ne-a dat prin cap să ne îndoim.
El știa că disperarea ne devenise mijloc de apărare,
acea sămânța prețuită a speranței noastre.

Mame și tați ce nu mai îngenuncheaseră de ani de zile
s-au plecat în fața lui și-au murmurat în armonie,
așa încât un fel de muzică s-a scurs printre bănci

până în inima nopții.
Căci se spune că în miezul oricărei furtuni e o lumină,
un glas ce se aude din marile vânturi primordiale.

Mereu există acea oră de liniște și pace, chiar

și când lumea de afară încearcă din răsputeri
să se sfârșească, iar sfânta familie e încă departe.

54

Rugăciune

Geana ce plutește în derivă pe planul larg
al obrazului tău îmi aduce alinare. E arcașul
ce călătorește de-a lungul cerului nopții
subconștientului tău, arcul lui cântător? E o ancoră

coborâtă la ușa spiritelor, licărirea
unui ochi ce clipește ca să se trezească? Vezi
prin ea o deschizătură a raiului, ori o mare întinsă
spre care ochii tăi tulburi ar putea privi

atenți și pregătiți? Mă aplec să o iau
cu vârful degetului, o singură clipă,
fără să suflu ca să dau voie
EKG-ului să-și cânte cele trei note –

Îți doresc fericire și viață lungă,
soțul meu plecat de-atâta timp de lângă mine.

55

Cailleach către văduvă
(după Lucille Clifton)

Drept? Nu-mi spune mie de dreptate.
Când am ajuns pe malul râului învolburat
n-am putut traversa decât cu unul din
cei doi tovarăși ai mei
adăpostindu-l la subsuoară
și l-am lăsat pe celălalt în urmă tremurând
în întuneric și aruncând vorbe de ocară.

Acum lasă lucrurile așa neîmpăcate.
Cum te mai vrăjesc de ajungi să crezi
că totul poate fi salvat.
Dar tu nu asta vrei.
Vrei să salvezi doar ceea ce iubești,
iar asta un fel de a suferi
imaculat ce nu-ți lasă cicatrice.

Știi asta deja,
stând cu brațele întinse spre
malul celălalt, hotărâtă încă
să negociezi în fel și chip, să înșfaci
ce-a mai rămas din lumea din care ai venit
când lumina iute slăbește, iar apele
se înalță în jurul tău cu repeziciune.

56

Acum unde suntem, iubirea mea?...

Acum unde suntem, iubirea mea?... El privește
prin salon, prin patul său îngust, deslușind.
În Bermuda? mă întreabă, zâmbindu-mi cu drag.

Nu, mai încearcă, spun eu. *În Cuba?* Asistenta
vine să dea drumul perfuziei, iar când ea termină,
el începe, *undeva în Pacificul de Sud?*

asta îmi sună bine; și oriunde-ar mai vrea el,
eu îi sunt alături zâmbind, gândind în sinea mea
ce bine, ce plăcut e să stăm așa împreună,

îmbătați de Lethe ca spiritele în cel de-al doilea trup,
venite de departe din lumea căilor ce dispar –
să văd lumina soarelui întrând prin geamul deschis

și jucându-se pe mâinile lui, briza blândă a orașului,
să ador în tot timpul acesta trilurile timpurii
pe care le aude constant în ciripitul aparatelor.

57

Eumnestes

Când am ajuns în țara asta pentru prim oară
n-aveam cu mine decât o carte

și, fiind de unul singur, am scris
cu de-amănuntul tot ce îmi aminteam

– Big Bang-ul

epoca lui Nestor, marile dezastre
și tulburări ale vremii; sfârșitul lumii

și începutul ei, albastrul devenit întuneric profund
și apoi iar albastru; apoi temple și curți,

regate și obiceiuri ce se trec.
Nu că aș fi înțeles totul, dar în felul ăsta

am fost de folos, am luat seama de traiul lor,
de recoltele lor de bumbac sau grâne,

de sămânță ce s-a prins în picătura de ambră.

De felul în care pe vremuri un bărbat și-ar fi dat seama
de pericolul ce-l pândește, de ceva ce se furișează

prin întinderea de beznă, chiar înainte de a decide
să se întoarcă din drum, să găsească o altă cale.

Ar fi ascultat atent, ar fi căutat semne,
urme sau ar fi descifrat cum o rază de lumină

ce răzbate printre copaci ar putea marca
cât de cât o cale intrare și apoi de ieșire

ca să știe că în viitor calea trebuie să existe –

asta e interpretarea de care încerc să țin seama.

59

Poezie de dimineață

Sigur că amintirea a-nceput în grădină
unde am ieșit în prima dimineață de acasă
când clopoțeii zorilor încă nu sunau prea tare
ori prea adânc, iar lumea era încă pe jumătate
adormită în jurul său. O, Bizanț, gândi ei,
atingând turlele de degețel roșu,
murele ce atârnau pe rugi ca niște stafii
și tulpinile putrezite în pământ.
Tot ceea ce am văzut, părțile dulci,
întâmplătoare din viețile noastre se pleacă adânc
să-și facă utreniile grosolane.
Acum unde suntem?
Undeva-n apropiere o piatră se clintește
și o fiară se răsucește în lumina albastră.
Ce sunet faci ca să găsești acest lucru?
Ce simbol nu înseamnă nimic?

60

Când cuvintele

Credea că *pom* însemnă *soție*
și revenea pe câmpul
unde ea nu mai era.
De câteva săptămâni încoace *câmp*
nu mai însemna *acasă*
când încerca să strige
prea surd și tâmp
ca ceva să îi răspundă
sau să se-ntoarcă la el.
Nu de pom
îi era dor, ci de sunetul
care înseamnă pom și de vulpea
ce se furișa, iluminată, pe lângă el.
Era o anume tăcere,
ca pământul când e greu de deslușit
înainte de a se miji de ziuă
și primele sunete încă nu răzbat.
Când devine *eleșteu*, *cer*?
gândi el, aplecându-se asupra lui,
creier în care orice gând
se târăște printre detalii,
simple, precise
și cu totul cunoscute.
E un lucru atât de intim, totuși,
când lumea se slobozește
din nimic. Îți aduci aminte?
Încearcă acum cu voce tare,
eleșteul se face întâi albăstriu,
apoi gri. Re-constituie.
Nimic nu e atât de pierdut precum pare.

61

Vulpe
(din *Grădina*)

– Vulpea pe care o vezi când ieși seara la plimbare
pe malul râului e aceeași vulpe care stă
lângă mine în grădină când nu am somn
și privește atent de pe sub brațele golașe
ale livezii, printre rugii de mur
și tribul nostru de ferigi? Deci, am ajuns
într-un moment al vieții în care nu mai pot numi
anotimpul de afară, nu-mi pot aminti
ce vrea să-mi spună ziua când soarele
dispare atât de devreme de pe lume.
Știu că trăiesc lunile dinaintea
nașterii mele, când arțarii păreau niște făclii
în lumina amurgului și animalele toate
se strecuraseră prin ultimele
umbre lungi ale anului. Exact așa e
când încerc să strig și cuvintele
pe care le-am știut întotdeauna pe de rost
plutesc tăcute în derivă prin iarba întunecată.
Au dispărut și nu se aude nimic.
Ce vreau să spun e că vulpea e aici.
A venit atât de aproape că nu-mi vine să cred,
stelele sclipesc în blana ei, mai călduroasă
decât pielea mea în fața gerului.
Apoi n-a mai fost o vulpe, ci o femeie în locul ei,
stând lângă mine în iarbă
și vorbindu-mi blând cu glas de femeie.
Dragul meu, șoptește ea în noapte,
e timpul să mergi înapoi la culcare.

62

Mes Aynak[2]

(pentru Qadir Temori)

„iar acum mă rog și pentru Mes Aynak"

Acolo pe liniile neclare ale pământului
încerci să scrii mai repede decât lumina
pălește. În curând soarele se va înnegri

ca o amprentă de-a lungul pereților arși,
îndemnând cu blândețe la somn.
Ești gata de plecare? Umbrele

se îmbină în constelații infinite pe hârtie.
Munți și cer, cioburi, monede
și amfore – niciodată nu ajung ca să spui

că totul este trecător, că ceva
a fost acolo la început. E vremea plecării?
Întunericul se strecoară printr-o pânză de stele

și așază fiecare raclă spulberată,
invizibilă, intraductibilă, până te-întorci cu spatele
să pleci – până la urmă, despre asta e vorba:

acea oră primordială a amintirii
locului tău la porțile marelui oraș
și, prin prisma acestei amintiri, uitarea.

[2] sit monastic antic situat la 40 km de Kabul în Afganistan ce riscă să fie distrus din cauza exploatării de cupru din zonă („A Quarter of an Hour" 63)

63

Tunet

Sunt animalele care încep să se-ntoarcă
peste pântecul moale al lumii.

Au umblat multă vreme
sub același cer fără de hotar,

șirul întunecat de trupuri se înălță
purtat de vânt. Își amintesc

cu precizie drumul, umbrele lor lungi
se întind acum peste câmpuri,

peste râuri, iar noi privim toată ziua
de la ferestrele noastre ceea ce credeam

că e doar vremea de afară sau lumea febrilă
scuturându-se pe dealul pustiit;

sub tălpi se simte tot mai puternic un tunet.
Încă nu îl auzi?

Privește bărbatul cum ascultă.
Ceva înăuntrul lui se trezește.

64

Oisín

Ezită înainte de-a o lua de mâna pe Niahm.
Apa sclipește. Calul lui
e pregătit, stârnit de lumina dimineții.
El stă pe malul alb, întins,
privindu-și locul de baștină
pentru ultima dată. Știe că povestea
se va schimba odată cu trecerea timpului
oricât de bine o învățase și
oricât de bine fusese învățat.
Dragoste și mâhnire. Plânsete și cântec.
Credința că în pietre există magie.
Munți și ritualuri și suveranitate.
Mereu amenințat de pierderi și din ce în ce
mai obosit printre iarba neagră și măzăriche.
Totuși, gândi el, ce vremuri a mai prins,
ce uimire! Tot încearcă
să mai guste din acea deplinătate, dar în zadar.
Nu-i nimic, își spune el, privind
către ocean. E aproape primăvară iar.
Mâine voi locui pe insulă,
râsete și cântece de păsări vor răsuna clar de la mal,
lumina soarelui va ceda în fața răcorii de noapte.
Voi avea lucruri alese, își spuse el, și ceruri desăvârșite.

65

Vulpe

Pe la jumătatea drumului apăru o vulpe
dintre tufișurile uscate și se opri
în calea lui,

conturul pieptului ei era drept și clar,
frica se desprinsese de acolo.
Ce face? Gândi el. Ea spuse,

aștept să văd ce vei face mai departe.
Ce ciudat, spuse el, pornind pe urmele ei,
și eu fac exact același lucru.

Și au mers așa dimineți
la rând, tufișurile și-au schimbat
la infinit culoarea, în trup a ars un singur foc.

66

Cailleach către văduvă

Universul mi-a spus,
Bătrână femeie, am căpătat
ceva învățături bune,

că atunci când moare o parte
din mine, o alta răzbate
prin întuneric

ca o stea, brusc,
sensibil și dureros
ca naiba. De fiecare dată

am stat în centrul
lumii să o văd,
de fiecare dată m-am târât

în bezna pântecului meu
ca să nu văd forma
grozavei lumini sosind,

și cea muribundă,
îmbăiată-n așa bunătate,
înălțându-se ușor către ea.

67

Elegie pentru arctic

Acum că dăm crezare poveștilor
despre pieirea ta – tu, cel ce
ai fost mereu acolo, în afara timpului,
tu, pe care acum lumina zilei
te arde - mâhnirea noastră
nu valorează mai nimic. Fiecare oră

ne îndepărtează mai mult de tine,
e încă o frântură scăpată printre degete,
ca soarele ce limpezește
negura de deasupra ta, apele
din care izvorăști și păsările
ce se trezesc lângă tine, cu a ta muzică.

Te-am știut ca o strălucire ancorată
în umbre, întruparea unei sălbăticiuni
depline, ascultând de dincolo de tundră.
Ce auzi acum când te îndrepți
spre mal unde chirele trec șuierând
pe deasupra capului și se pierd în întuneric?

Sper ca plecarea ta să fie la fel de lină
ca a oricărui bătrân, a oricărui animal strașnic
ce urmează același drum. Veghează
pentru noi asupra semnelor ce ne călăuzesc
înapoi pe calea cea dreaptă, către începuturi.
Mă tem că și acelea dispar.

68

Bilet

Dacă suntem despărțiți în seara asta, încearcă
să-ți amintești ultima dată când m-ai văzut
și să te întorci să mă aștepți acolo.
Îți promit că nu întârzii
deși sunt bântuită de senzația
că s-ar putea să-mi tot fie dor de tine,
când zgomotul orașului e din ce în ce mai
puternic și ziua se stinge atât de repede.
Dar să spunem că e un plan bun ca oricare altul.
Măcar o dată hai să ne imaginăm un cuvânt
pentru amintirea ce trăiește dincolo de trup
și cuprinde totul în flăcări. Căci eu
te-am ales pe tine din lumea toată
și aș face-o încă o dată – chiar de se revarsă
acest întuneric, chiar de vine acea noapte
fără de cuvinte și vine acea zi
fără de lumină.

Leanne O'Sullivan

Interviu de Andreea Panțîru

Andreea Panțîru: Why have you chosen poetry? Have you ever experimented with other genres?

Leanne O'Sullivan: No. I have written some lectures (out of necessity!), but I am particular to poetry and the length and breadth (and breath) and potential of poetry is what draws me to it.

Andreea Panțîru: You published your first collection of poems, *Waiting For My Clothes*, at a very young age. Do you remember when you wrote your first poem and what elicited it?

Leanne O'Sullivan: I wrote my first poem when I was twelve or thirteen years old. I had always loved composition at school, and my family was very musical. I was very sensitive as a child and music used to make me so emotional, as did reciting poems at school. When I was thirteen (I think), my English teacher invited the poet Thomas McCarthy to our school to give a workshop, and that was where I wrote my first poem. Even though the poem was not brilliant Thomas was very generous and encouraging, and that was an important part of it too. It was both the writing of the poem and the sense that someone had heard what I wanted to say that made me want to

Andreea Panțîru: De ce ați ales poezia? Ați mai experimentat și cu alte genuri literare?

Leanne O'Sullivan: Nu. Am scris câteva prelegeri (de nevoie!), însă doar poezia mi se potrivește. Ceea ce mă atrage către poezie sunt lungimea, amploarea (și suflarea) și potențialul ei.

Andreea Panțîru: Ați publicat primul dumneavoastră volum de poezii, *Așteptându-mi hainele*, la o vârsta foarte fragedă. Vă mai amintiți când ați scris prima poezie și ce anum a provocat acest eveniment?

Leanne O'Sullivan: Prima poezie am scris-o când aveam vreo doisprezece sau treisprezece ani. Întotdeauna mi-au plăcut exercițiile de compoziție la școală, iar în familia mea există o anume înclinație spre muzică. Eram un copil foarte sensibil și muzica mă emoționa foarte tare, precum și poeziile recitate la scoală. Când aveam treisprezece ani (cred), profesoara mea de engleză l-a invitat pe poetul Thomas McCarthy să țină un atelier la noi la scoală și acolo am scris prima poezie. Deși nu era una extraordinară, Thomas a fost foarte generos și m-a încurajat, iar acest lucru a contat. Atât scrierea în sine a poeziei, cât si faptul că cineva auzise ce aveam de spus, m-au făcut să

write a second poem.

Andreea Panțîru: Although we are decades past the age of perfect rhyme and meter, many people still tend to perceive those as the defining traits of poetry. What do you think actually defines the poetry of our times?

Leanne O'Sullivan: I think musicality, memorability, and cadence are certainly a part of the draw of poetry. I don't think in terms of traits, but perhaps something more organic – still rhythmical and primal, but certainly undefinable. If I, or anyone, could say what a poem is or exactly how one could write a perfect poem, then poetry would be dead. There is an inherent mystery, I think, to its creation and reception. The poems I love are all so various. Some employ rhyme and metre, some don't. Some are clear in their language and some are more bewildering. What makes a poem 'work', or defines it goes beyond language, in my opinion.

Andreea Panțîru: Can you share a bit about your creative process nowadays? Based on *Poetry* which opens the volume *Waiting For My Clothes*, inspiration or the urge to write seems

îmi doresc să scriu o a doua poezie.

Andreea Panțîru: Deși epoca perfecțiunii rimei și a ritmului a apus de câteva decenii, mulți încă percep aceste elemente ca fiind trăsăturile definitorii ale poeziei. Ce credeți că definește poezia vremurilor noastre?

Leanne O'Sullivan: Cred că muzicalitatea, memorabilitatea și cadența fac în mod cert parte din farmecul poeziei. Eu nu gândesc în trăsături, ci mai degrabă ceva mai organic – ceva tot ritmic si primar, dar care cu siguranță nu se poate defini. Dacă eu sau oricine altcineva ar putea spune ce înseamnă o poezie sau cum anume se scrie o poezie ideală, atunci poezia ar muri. Cred că felul în care este creată și apoi receptată este un lucru în mod inerent misterios. Poeziile pe care le îndrăgesc sunt atât de variate. Unele au rimă și ritm, unele nu. Unele folosesc un limbaj clar, altele te năucesc. Ceea ce face ca o poezie să „funcționeze" sau ceea ce o definește e ceva dincolo de cuvinte, după părerea mea.

Andreea Panțîru: Ați putea împărtăși câte ceva legat de procesul dumnevoastră de creație în momentul de față? Din *Poezie*, ce deschide volumul *Așteptându-mi hainele*, pare să

to be a very sudden and unexpected thing, and not something that you plan or look for. When do you sit down to write and where does inspiration usually come from? Do you write a poem from start to finish, or perhaps come up with fragments that you piece together later?

Leanne O'Sullivan: I'm not sure that I have a fixed process, and it's something that I don't like to interrogate on a deep level, for fear of watching myself too much. Poetry is certainly unexpected, for the most part, but I do think that a writer must learn how to protect her sensitivity and her ability to pay attention. I think this is crucial in an era of hyper-connectivity – one where there is little opportunity for silence and solitude. I take very long walks, when I feel something occur to me I don't write it down straight away. I maintain a sort of listening awareness... what is the tone, the musicality like? How is it paced? What images are coming up? Once I feel I understand something about these things then I write them down. However, I spend more time walking outdoors with a poem in my head than at a desk with pen and paper! Once I do find a scrap of paper or the back of an envelope a poem might be finished in a day or a few weeks. Sometimes I don't always

reiasă faptul că inspirația, impulsul de a scrie, e ceva ce sosește brusc și pe neașteptate, nu ceva plănuit sau căutat. Când vă așezați să scrieți și de unde vine deobicei inspirația? Scrieți poeziile de la cap la coadă sau poate că adunați fragmente pe care le îmbinați mai târziu?

Leanne O'Sullivan: Nu cred că am un anume proces, iar asta e ceva ce nu îmi place să interoghez prea în profunzime, de teamă să nu fiu devin excesiv de precaută. Cu siguranță poezia e ceva în mare parte neașteptat, dar cred că o scriitoare trebuie să învețe cum să își protejeze sensibilitatea și capacitatea de a fi atentă. Consider că acest lucru este crucial în această eră a hiperconectivității, în care ne mai rămâne foarte puțin timp pentru liniște și solitudine. Fac plimbări foarte lungi, când simt că îmi vine o idee, nu o notez imediat. Stau într-un un fel de ascultare vigilentă... cum este tonul, cum este muzicalitatea? Care este ritmul? Ce imagini sunt evocate? În momentul în care simt că am înțeles câte ceva despre aceste lucruri, atunci le notez. Cu toate astea, petrec mult mai mult timp plimbându-mă pe afară cu un poem în minte decât la o masă cu un creion și o hârtie în mână! Îndată ce găsesc o bucățică de hârtie sau spatele vreunui plic, o poezie poate fi gata într-o zi sau

have the emotional vocabulary to finish a poem, or there's something that I don't understand about it yet. I usually write about landscape and relationship. These are the things I am usually preoccupied with.

în câteva săptămâni. Uneori nu am vocabularul emoțional necesar ca să termin o poezie sau e ceva în ea ce încă nu înțeleg. Deobicei scriu despre peisaje și relații. Acestea sunt lucrurile care mă preocupă în mod normal.

Andreea Panțîru: Who would you say have been your literary role models? Who do you look up to as a writer?

Andreea Panțîru: Care au fost modele dumneavostră literare? Pe cine admirați ca scriitor?

Leanne O'Sullivan: I look up to Irish poets such as Thomas McCarthy, who visited my school all those years ago, and Paula Meehan, Ailbhe Ni Ghearbhuigh, Billy Ramsell, Ailbhe Darcy, Martina Evans, Doireann Ni Ghriofa. At the moment I am reading Theodore Roethke and Zoe Brigley-Thompson.

Leanne O'Sullivan: Admir poeți irlandezi precum Thomas McCarthy care mi-a vizitat școala cu atâția ani în urmă, Paula Meehan, Ailbhe Ni Ghearbhuigh, Billy Ramsell, Ailbhe Darcy, Martina Evans, Doireann Ni Ghriofa. În prezent citesc din Theodore Roethke și Zoe Brigley-Thompson.

Andreea Panțîru: Do you have any advice for aspiring poets or people who are just starting out?

Andreea Panțîru: Aveți vreun sfat pentru cei ce aspiră la o carieră de poet sau care sunt la început de drum?

Leanne O'Sullivan: I think I would urge younger writers who never knew a life without a portable computer that it is important to carve out time for quietness and contemplation. If a writer needs to think deeply then this needs to be a practice, one that creates the opportunity for poetry to occur.

Leanne O'Sullivan: Cred că aș îndemna scriitorii tineri ce nu au cunoscut viața fără un computer portabil că este important să rupi puțin din timpul tău și pentru liniște și comtemplare. Dacă un scriitor are nevoie să gândească profund, atunci acest lucru trebuie să devină o rutină, una care să creeze oportunități în care să se petreacă poezia.

Andreea Panțîru: Your poems vary very much in terms of structure. What is the importance of this aspect? Can changing the structure of a poem change the way it gets across to the reader?

Leanne O'Sullivan: Absolutely. A poem is like a piece of music. There is a narrative inherent in the structure – where we begin, where we end, and how we arrive there. Traditional form is important to me too. I heard the poet Michael Longley quote the US poet Stanley Kunitz – he said that 'form is a way of conserving energy', and I liked this idea. The shape of a poem on the page, the volume of breath exhaled in a line, where it might catch or half, or be caught off guard – all of these things serve the reader in some way.

Andreea Panțîru: Your poetry is strongly embedded in Irish culture, folklore and mythology. To what extent is that a conscious choice? Does it serve a specific purpose?

Leanne O'Sullivan: It is simply what I am interested in and it was a part of my upbringing, so in a way I can't

Andreea Panțîru: Poeziile dumneavoastră sunt foarte variate din punctul de vedere al formei. Ce importanță are acest aspect? Poate schimbarea formei unui poem să schimbe și felul în care este receptat de cititor?

Leanne O'Sullivan: Absolut. O poezie e ca o piesă muzicală. Forma are o narațiune inerentă – unde începem, unde terminăm si cum ajungem acolo. Și forma tradițională este importantă pentru mine. L-am auzit pe poetul Michael Longley citându-l pe poetul american Stanley Kunitz – spunea că „forma e un mod de conservare al energiei" și mi-a plăcut această idee. Aranjarea poeziei în pagină, volumul de aer consumat în rostirea unui vers, unde s-ar putea împotmoli sau fragmenta, unde ar putea fi prinsă pe picior greșit – toate aceste lucruri îi sunt cumva de ajutor cititorului.

Andreea Panțîru: Poezia dumneavoastră are rădăcini adânci în cultura, folclorul si mitologia irlandeză. În ce măsură e acest lucru o alegere conștientă? Are vreun scop anume?

Leanne O'Sullivan: Se datorează pur și simplu faptului că sunt interesată de aceste lucruri, iar ele au făcut parte din

escape it. I grew up in a strongly Catholic area, and so that narrative what a major part of my childhood. But I also grew up surrounded by ancient stone monuments that bore some kind of mythological narrative. Looking at these stones, these patterns in the landscape, these stories, were irresistible for me as a child, and I think I must have carried that into my adulthood and my writing life.

creșterea mea, deci într-un fel nu le pot evita. Am crescut într-o zonă puternic catolică, așa că acest gen de discurs a fost o parte importantă din copilăria mea. Însă am crescut înconjurată și de monumente antice de piatră ce aveau propria lor poveste mitologică. Să privesc aceste pietre, aceste forme desenate în peisaj, aceste povești, era un lucru irezistibil pentru mine în copilărie și cred că am luat cu mine acest lucru și în viața de adult și de scriitoare.

Andreea Panțîru: I noticed that one of the recurring motifs in your poetry is the sea – the tide, in particular. It seems to be associated with birth and transformation. What does it represent to you exactly?

Andreea Panțîru: Am observat că unul din motivele recurente în opera dumneavoastră este marea – în special fluxul. Pare să fie legat de naștere, de transformare. Ce reprezintă mai exact?

Leanne O'Sullivan: Just its 'thereness'. That's all. It's constant, steady, and changing.

Leanne O'Sullivan: Doar permanența sa. Atât. E constant, statornic și schimbător.

Andreea Panțîru: Our relationship with nature appears to be a common thread between all of your collections. Although every poet has their own unique way of going about it, I think it is safe to say that it is one of the most common and enduring themes in poetry. Why is it important to you and why is it still relevant?

Andreea Panțîru: Legătura noastră cu natura e o temă ce se regăsește în toate volumele dumneavoastră. Cu toate că fiecare poet are modul său unic de a o aborda, cred că se poate spune cu certitudine că este una dintre temele cele mai des întâlnite și longevive din poezie. Ce importanță are pentru dumneavoastră și de ce este încă relevantă?

Leanne O'Sullivan: I think it is still relevant and still a draw for poetry because it enacts the archetypal themes of our basic and most mysterious human experience – something is born, something dies, and out of that death comes new life. It is June now and we are giddy with sunshine and surrounded by colour and new life, but in a few months that will change and we must adapt again to a new landscape. This is life too, and I'm sure that if I had grown up in a city I would have found some sort of interest there, but I grew up on the Beara Peninsula in West Cork, and the changing landscape is the best theatre I have ever seen!

Leanne O'Sullivan: Cred că este încă relevantă și un subiect atractiv în poezie pentru că pune în scenă temele arhetipale ale celor mai primare și misterioase experiențe umane – ceva se naște, ceva moare, iar din moartea aceea apare o nouă viață. Acum e iunie și suntem amețiți de lumina soarelui și înconjurați de culoare și de viață nouă, dar în câteva luni asta se va schimba și trebuie să ne adaptăm iarăși la noul peisaj. Și asta e parte din viață și sunt sigură că dacă aș fi crescut la oraș, aș fi găsit ceva interesant acolo, dar am crescut în peninsula Beara în West Cork, iar peisajul schimbător este cel mai bun teatru pe care l-am văzut vreodată!

Andreea Panțîru: Personal loss and how we deal with it is also one of the major themes of your poetry, while poems such as *Perfect Disorder* and *Elegy for the Arctic* tackle very serious issues we face as a society. Do you believe the purpose of poetry should also be to raise awareness of such issues? Can it be a form of protest or activism? Or are these poems just a way of dealing with loss on a grander scale?

Andreea Panțîru: Pierderile suferite în viața personală și felul în care trecem peste aceste momente este una dintre temele principale ale operei dumneavoastră, în timp ce poeme precum *Tulburare desăvârșită* și *Elegie pentru arctic* au de-a face cu probleme grave cu care ne confruntăm ca și societate. Credeți că un scop al poeziei ar trebui să fie și să atragă atenția asupra acestor probleme? Poate fi o formă de protest, de activism? Ori sunt aceste poeme doar un mod de trece peste niște pierderi la o scară mai largă?

Leanne O'Sullivan: Of course it can be a form of protest and activism, as long as the language doesn't become propagandist. Certainly that poem *Elegy for the Arctic* was written as a sort of outcry. I wrote it in response to Trump pulling out of the Paris Climate Accord.

Leanne O'Sullivan: Sigur că poate fi o formă de protest și de activism, atâta timp cât limbajul nu devine propagandist. Cu sigurantă că poezia aceea *Elegie pentru arctic* a fost scrisă ca un fel de strigăt de revoltă. Este o reacție la decizia lui Trump de a se retrage din Acordul de la Paris.

Andreea Panțîru: What do you think is the importance of translation? Do you often read works that have been translated? As a writer, is it important to you that own work becomes accessible to a wider audience?

Andreea Panțîru: Ce importanță credeți că are traducerea? Citiți des opere care au fost traduse? Din punctul de vedere al unei scriitoare, este important ca opera dumneavostră să fie accesibilă unui public mai larg?

Leanne O'Sullivan: Translation is crucial, and as a European writer I have always valued the connections I've made and the new poetry I've discovered through translation. I think there has been a resurgence in women's poetry, and some poets that I have loved reading recently are Laura Accerboni (Italy), Aurelia Lassaque (France), Yolanda Castano (Galicia). It is important for me to have my work translated, because it's a relationship I enjoy, and I also like to see how I fit into this European context – whether or not I am understood!

Leanne O'Sullivan: Traducerea este crucială și, ca scriitoare europeană, mereu am pus mare preț pe legăturile pe care le-am format și noile poezii pe care le-am descoperit prin traducere. Cred că poezia scrisă de femei s-a bucurat de o renaștere, iar câteva din poetele din care am citit recent cu mare plăcere sunt Laura Accerboni (Italia), Aurelia Lassaque (Franța), Yolanda Castano (Galicia). Este important pentru mine ca opera să îmi fie tradusă pentru că e o legătură de care mă bucur, îmi place să văd care e locul meu în acest context european – fie că sunt înțeleasă, fie că nu!

Andreea Panțîru: The debate regarding how many liberties a translator of

Andreea Panțîru: Încă nu s-a ajuns la o concluzie în dezbaterea cu privire la cât

literature can take before the translation ceases to be a translation and becomes an original work is still ongoing. It is especially difficult to draw that line when it comes to poetry. What would you like a translator to pay special attention to, or to prioritize, when translating your poetry? Is that something that you think about as a writer?

de liberă poate fi o traducere literară înainte ca aceasta să înceteze să mai fie o traducere și să devină o operă originală. Această limită este deosebit de greu de stabilit în poezie. Căror aspecte ați vrea să acorde un traducător atenție deosebită, ce ați vrea să prioritizeze, atunci când vă traduce opera? Ca scriitoare, vă preocupă acest lucru?

Leanne O'Sullivan: It is difficult to say, as I don't translate so much myself. But I would like the dialogue to include clarity of language, musicality, and feeling. Then I think you have to trust that the translator understands the sensibilities of the poem.

Leanne O'Sullivan: E greu de spus, de vreme ce eu nu traduc prea mult. Dar aș vrea ca dialogul să includă o claritate a limbajului, muzicalitate și emoție. Apoi trebuie să ai încrederea că traducătorul înțelege sensibilitățile poeziei respective.